

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členiek JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Zdenky Reisenauerovej v právnej veci navrhovateľov: **1/ Ing. L I**, bytom H č. X, K, **2/ M Á**, bytom R č. X, KC, zastúpenej navrhovateľom 1/, proti odporcovi: **O P Ú T**, N č. X T, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. D 2004/00328/R/Dr.Ko zo dňa 30. septembra 2004, o odvolaní navrhovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Sp/18/2004-14 zo dňa 11. decembra 2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Sp/18/2004-14 zo dňa 11. decembra 2006 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. D 2004/00328/R/Dr.Ko zo dňa 30.9.2004, ktorým odporca nenavrátil navrhovateľom vlastníctvo k pozemkom nachádzajúcim sa v k. ú. P pre nesplnenie podmienky v zmysle § 3 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len reštitučný zákon). Účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, krajský súd mal preukázané, že žiadané pozemky netvoria poľnohospodársky pôdny fond. Konštatoval, že správny orgán správne zistil skutkový stav a vyvodil z neho aj správny právny záver. Poukázal na to, že reštitučný zákon prípad navrhovateľov nerieši a ani odkazom sa o tzv. Štrbskom protokole nezmieňuje, preto tento pre rozhodovanie správneho orgánu nie je záväzný. Rozhodovanie o náhrade trov konania odôvodnil podľa § 250k ods. 1 O.s.p.

v spojení s § 250l ods. 2. Navrhovateľom náhradu trov konania nepriznal, pretože boli v konaní neúspešní.

Proti tomuto rozsudku navrhovateľa v zákonnej lehote podali odvolanie. Vytýkali súdu prvého stupňa, že neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonali navrhnuté dôkazy, na základe čoho dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Namietali, že rozsudok súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedli, že na vydanie predmetných pozemkov sú splnené zákonné podmienky, keďže tvoria poľnohospodársky pôdny fond, neboli vydané podľa zákona č. 229/1991 Zb., prešli na štát v rozhodnom období spôsobom uvedeným v § 3 písm. m/, alebo n/, alebo o/ reštitučného zákona a navrhovateľa sú oprávnené osoby. Vyjadrili názor, že Slovenská republika vstúpila do práv a záväzkov jej predchodcov a súčasne je viazaná ich záväzkami. Poukázali na to, že predmetné nehnuteľnosti tvoria historické územie Slovenskej republiky a teda patrili do katastra nehnuteľností a poľnohospodárskeho fondu v čase prechodu vlastníctva na štát. Ďalej poukázali na to, že štát nemohol na iného previesť viac práv ako mal a preto, keď uzavrel dohodu s Maďarskom o prevode pôdy, nevyhnutne musel byť jej vlastníkom a teda k nej musel nadobudnúť vlastníctvo niektorým zo spôsobov uvedených v § 3 písm. m/, n/ alebo o/ reštitučného zákona. Súčasne vytýkali súdu prvého stupňa, že neskúmal ani podmienky zákonov 421/1952, 30/1948, 52/1945, 157/1942.

Vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov odporca uviedol, že zákon nerieši prípad navrhovateľov a o Štrbskom protokole sa nezmieňuje. Konštatoval, že z identifikácie nehnuteľností vyplýva, že žiadané pozemky prešli pod jurisdikciu Maďarska, nenachádzajú sa na území Slovenskej republiky a preto sa na ne ani nevzťahuje reštitučný zákon.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 246c O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v zmysle § 246c v spojení s §§ 211 a nasl. a dospel k názoru, že odvolanie navrhovateľov nie je dôvodné.

Podľa § 5 ods. 1, 2, 3, 5 reštitučného zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na O P Ú, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne. Rozhodnutie o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 vydá O P Ú. Na konanie podľa odseku 2 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní. Proti rozhodnutiu O P Ú podľa odsekov 2 a 4 možno podať opravný prostriedok na súde.

Podľa § 3 ods. 1 reštitučného zákona oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku:

- a) výroku o prepadnutí majetku, prepadnutí veci alebo zhabaní veci v trestnom konaní, prípadne v trestnom konaní správnom podľa skorších predpisov, ak bol výrok zrušený podľa osobitných predpisov,
- b) odňatia bez náhrady postupom podľa zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy alebo podľa zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme,
- c) postupu podľa § 453a Občianskeho zákonníka alebo podľa § 287a zákona č. 87/1950 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení zákona č. 67/1952 Zb. ,
- d) odňatia bez náhrady postupom podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov,
- e) vyhlásenia zmluvy o postúpení pohľadávok pre prípad vyst'ahovania (tzv. renunciačné vyhlásenie),
- f) toho, že občan zdržiavajúci sa v cudzine nehnuteľnosť zanechal na území Slovenskej republiky alebo ktorého majetok prešiel na štát podľa zákona č. 183/1950 Zb. o majetku zanechanom na území Československej republiky osobami, ktoré optovali pre Zväz sovietskych socialistických republík a presídľili na jeho územie,
- g) zmluvy o darovaní nehnuteľnosti uzavretej darcom v tiesni,
- h) dražobného konania uskutočneného na úhradu pohľadávky štátu,
- i) súdneho rozhodnutia, ktorým sa vyhlásila za neplatnú zmluva o prevode majetku, ktorou občan pred odchodom do cudziny previedol vec na iného, ak dôvodom neplatnosti bolo opustenie republiky, prípadne uznanie takejto zmluvy účastníkmi za neplatnú; v takom prípade je oprávnenou osobou nadobúdateľ podľa uvedenej zmluvy, a to aj ak táto zmluva nenadobudla účinnosť,
- j) kúpnej zmluvy uzavretej v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok,
- k) odmietnutia dedičstva v dedičskom konaní urobeného v tiesni,
- l) vyvlastnenia za náhradu, ak nehnuteľnosť existuje a nikdy neslúžila na účel, na ktorý bola vyvlastnená,
- m) **vyvlastnenia bez vyplatenia náhrady,**
- n) **znárodnenia vykonaného v rozpore s vtedy platnými predpismi alebo bez vyplatenia náhrady,**
- o) **prevzatia nehnuteľnosti bez právneho dôvodu,**
- p) politickej perzekúcie alebo postupu porušujúceho všeobecne uznávané ľudské práva a slobody,
- q) odovzdania do vlastníctva družstva podľa osobitných predpisov,
- r) prikázania do užívania právnickej osoby na základe zákona č. 55/1947 Zb. o pomoci roľníkom pri uskutočňovaní poľnohospodárskeho výrobného plánu alebo vládneho nariadenia č. 50/1955 Zb. o niektorých opatreniach na zabezpečenie poľnohospodárskej výroby,
- s) prevodu na štát spoločne užívaných singulárnych lesov a lesných družstiev, ak členmi družstva boli aj fyzické osoby; na prevzatie tohto majetku sa použijú osobitné predpisy.

V zmysle ust. § 1 písm. a, b/ reštitučného zákona tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré neboli vydané podľa osobitného predpisu (zák. č. 229/1991 Zb.). Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré

tvoria a/ poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria, b) lesný pôdny fond.

Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať podľa reštitučného zákona bolo, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na P Ú, v ktorého obvode vlastnila pozemok v zmysle § 5 ods. 1 uvedeného zákona a súčasne preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2, ako aj, že žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25.2.1948 do 1.1.1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3.

Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Na žiadosť správneho orgánu sú štátne orgány, orgány územnej samosprávy, fyzické osoby a právnické osoby povinné oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie (§ 32 Správneho poriadku).

Správny orgán v danej veci postupoval v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, vo veci zistil skutočný stav, a jeho právny názor bol skutkovo a právne správny, z ktorých dôvodov v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre potvrdenie jeho rozhodnutia súdom prvého stupňa podľa § 250q ods. 2 O.s.p.

Odvolaací súd zo spisu prvostupňového súdu i z administratívneho spisu odporcu zistil, že navrhovatelia si žiadosťou podanou u odporcu dňa 9.6.2004 (opakovane aj s navrhovateľkou 2/ dňa 19.8.2004) uplatnili reštitučný nárok na vrátenie pozemkov nachádzajúcich sa v k. ú. P.

Rozhodnutím č. D 2004/00328/R/Dr.Ko zo dňa 30.9.2004 odporca vyslovil, že navrhovatelia nespĺňajú podmienky ustanovené v § 3 reštitučného zákona a že sa im nepriznáva právo na náhradu za pozemky v k. ú. P, pretože neprešli na štát alebo inú právnickú osobu niektorým zo spôsobov uvedených v zákone.

Proti rozhodnutiu podali navrhovatelia opravný prostriedok na krajský súd, v ktorom uviedli, že pri vzniku čs. štátu neboli hranice vymedzené podľa katastrálneho územia a tak vznikla situácia, keď maďarskí vlastníci mali pozemky na Slovensku a slovenskí v Maďarsku. Poukázali na Štrbský protokol, na základe ktorého prešli pozemky čs. vlastníkov v Maďarsku na Maďarsko a pozemky maďarských vlastníkov v ČSR na čs. štát. Predložili LV č. X na preukázanie toho, že pozemky prešli na čs. štát.

Zo skutkových okolností v danej veci vyplýva, že navrhovatelia si uplatnili reštitučný nárok na pozemky, ktoré sa nachádzajú na území v Maďarsku. V zmysle § 1 sa tento zákon vzťahuje na pozemky, ktoré tvoria poľnohospodársky alebo lesný pôdny fond na území Slovenskej republiky, Vzhľadom k tomu, že žiadané pozemky sa nachádzajú na území Maďarska a teda do týchto fondov nepatria, nemôže

sa na ne vzťahovať reštitučný zákon. Zákonodarca v právnej norme § 3 reštitučného zákona kogentným spôsobom ustanovuje právne dôvody navrátenia vlastníctva alebo priznania náhrady za pozemky, ktoré nie je možné vydať. Z ustanovenia § 3 však právny dôvod straty vlastníctva k žiadaným pozemkom navrhovateľmi nevyplýva. Z uvedených dôvodov odporca preskúmaným rozhodnutím rozhodol v súlade s reštitučným zákonom, keď navrhovateľom právo na navrátenia vlastníctva alebo na náhradu nepriznal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že na navrátenie vlastníctva alebo poskytnutie náhrady vo veci navrhovateľov neboli splnené podmienky vyplývajúce z reštitučného zákona a preto podľa § 246c O.s.p. v spojení s § 219 napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania rozhodoval podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c a s § 250k ods. 1. Navrhovateľom náhradu trov tohoto konania nepriznal, pretože v tomto konaní neboli úspešní a odporcoví na náhradu trov tohto konania nevznikol zákonný nárok.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 18. decembra 2007

**JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Kavivanovová Ľubica